

การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมาย ข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)

A Study of Cadets' Behavior in the Usage of Online Social Media, as Related to the Personal Data Protection Act (PDPA)

อาคม โง้นแดง^{1*} วาริช เหมาะะทอง² เฟื่องวิรัช สัจจาพันธ์³
Arkorn Ngondang Waris Mohtong Fuangwich Satchapan

(Received: January 24, 2024; Revised: April 20, 2024; Accepted: April 22, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) จำแนกตามปีและกลุ่มสาขาวิชา และ 3) เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) จำแนกตามปีและกลุ่มวิชา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 2-5 จำนวน 288 นาย ที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนนายร้อยมีพฤติกรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) เพื่อการติดต่อสื่อสารในระดับมากที่สุด 2) นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ต่างกันและกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ไม่แตกต่างกัน และ 3) นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ต่างกันและกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: กฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล

Abstract

This quantitative research aimed to: 1) Study cadets' behavior in the usage of online social media, as related to the Personal Data Protection Act (PDPA); 2) Compare their online social media usage behavior, as related to the PDPA; and 3) Compare their knowledge of the PDPA. Stratified sampling was used to select 288 cadets studying in the 2nd to the 5th years. Data was collected through a questionnaire. The study utilized the following analytical tools:

^{1,2,3} ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จ.นครนายก 26001

Academic Division, Chulachomklao Royal Military Academy, Nakhonnayok, 26001 Thailand.

*Corresponding Author, E-mail: arkorn.ng@crma.ac.th

frequency, percentage, mean, and standard deviation. Statistical hypotheses were tested, using one-way ANOVA, to determine the differences between the sample groups. The study found that: 1) The cadets' most prevalent behavior in their usage of online social media related to PDPA was for communications; 2) There were no differences in behavior in the usage of online social media, as related to PDPA among cadets in different year groups in different fields; and 3) There were no differences in PDPA knowledge among cadets in different year groups and different fields.

Keywords: Personal Data Protection Act (PDPA), Online Social Media Usage Behavior, Knowledge of PDPA

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Personal Data Protection Act: PDPA) ได้มีการประกาศใช้ ณ วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งผ่านการพิจารณาโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) และมีผลบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565 เป็นกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ รูปถ่าย บัญชีธนาคาร อีเมล ไลน์ บัญชีผู้ใช้ของเว็บไซต์ ลายนิ้วมือ ประวัติสุขภาพ ฯลฯ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถระบุถึงตัวเจ้าของข้อมูลนั้นได้ อาจเป็นได้ทั้งข้อมูลในรูปแบบเอกสาร กระดาษ หนังสือ หรือจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยกมลชนก วงศ์สวัสดิ์ และ วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2563) ได้อธิบายให้เห็นถึงความสอดคล้องของกฎหมายนี้กับสหภาพยุโรป (European Union: EU) ในความจำเป็นที่จะต้องมีการพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA) ว่า EU มีการบังคับใช้กฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (General Data Protection Regulation: GDPR) ซึ่งมีผลบังคับใช้แก่การส่งข้อมูลภายในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป และได้ครอบคลุมถึงผู้ประกอบการในประเทศไทยที่จะต้องติดต่อรับส่งข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (Cross-Border Data Transfer Issues) ก็ต้องมีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสมเพียงพอด้วย หากประเทศไทยไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ก็จะทำให้ขาดความน่าเชื่อถือในมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อันจะมีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของประเทศ การค้าระหว่างประเทศ และการทำธุรกิจระหว่างประเทศ รวมไปถึงประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ความจำเป็นที่มีตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้นมาอีกประเด็นที่สำคัญ คือ ในปัจจุบันการพัฒนาเทคโนโลยีได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้คนได้เข้ามาอยู่ในระบบของสังคมออนไลน์กันเป็นส่วนมาก ทำให้ข้อมูลต่าง ๆ ของผู้คนเหล่านี้ได้เข้าสู่ระบบออนไลน์ไปโดยปริยาย จากการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลทำให้ได้ทราบถึงสาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA) ที่มีความเชื่อมโยงกับพฤติกรรมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า วิถีชีวิตของคนได้เปลี่ยนไป การดำเนินชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่ในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านการงานอาชีพ ความบันเทิง การติดต่อสื่อสาร

มนุษย์ในยุคปัจจุบันพึ่งพาการใช้เทคโนโลยีเป็นหลัก หากขาดสิ่งเหล่านี้ไปอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ประมา ศาสตราวุจิ (2565) ได้ศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อรองรับการดำเนินชีวิตในภาวะวิกฤต พบว่า การดำเนินชีวิตประจำวัน ประชาชนได้นำสื่อสังคมออนไลน์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาหาความรู้ เพื่อความบันเทิง และผ่อนคลาย และเพื่อการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หากมองถึงความเชื่อมโยงกันแล้ว พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้งานกันอยู่ทุกวันนี้ มีความสัมพันธ์กับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA) ในเรื่องของข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเผยแพร่ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ เพราะบุคคลมีสิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรม จากการที่มีการเผยแพร่ข้อมูลหรือนำข้อมูลของผู้อื่นมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเอง หรือตอบสนองความต้องการและประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อไม่ให้ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น ที่ทำให้ตนเองอาจได้รับโทษทั้งทางอาญาและทางแพ่งหากมีการกระทำผิดเกิดขึ้น

นักเรียนนายร้อยที่จะสำเร็จการศึกษาออกไปเป็นนายทหารสัญญาบัตรของกองทัพบก ซึ่งเป็นนายทหารหลักของประเทศไทยที่จะคอยพัฒนาผลักดันประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ จะต้องมีความพร้อมทั้งความรู้วิชาการ วิชาทหาร การทูตระหว่างประเทศ และการติดต่อปฏิสัมพันธ์เพื่อการทำงานร่วมกันกับประชาชนในอนาคต คณะผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงปัญหา และความสำคัญในเรื่องสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลที่นักเรียนนายร้อยมีความจำเป็นต้องรับรู้และทำความเข้าใจในเรื่องนี้ว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการทำงาน เพื่อที่จะไม่ไปละเมิดผู้อื่น เช่น การนำรูป หรือ วิดีโออันปรากฏรูปภาพของผู้อื่นไปใช้ในทางที่มีขอบ ตลอดจนข้อยกเว้นของกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ส่งผลให้เป็นความผิดติดตัวไปในการรับราชการทหาร และเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองเพื่อไม่ให้บุคคลอื่นมาละเมิดสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลของเราได้ ดังนั้น งานวิจัยเรื่องนี้จึงต้องการที่จะศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติตนเพื่อที่จะได้ทราบถึงวิถีทางในการปฏิบัติตนและวิธีการป้องกันตนไม่ให้ไปละเมิดสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลผู้อื่น หรือไม่ให้ผู้อื่นละเมิดสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) จำแนกตามชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ของนักเรียนนายร้อยจำแนกตามชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ต่างกัน
2. นักเรียนนายร้อยแต่ละกลุ่มสาขาวิชามีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ต่างกัน
3. นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ต่างกัน
4. นักเรียนนายร้อยแต่ละกลุ่มสาขาวิชามีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาและค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในส่วนของความหมายของข้อมูลส่วนบุคคล

สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ทำให้ระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงทางอ้อม เช่น ชื่อ ที่อยู่ อีเมล เลขบัตรประชาชน หมายเลขโทรศัพท์ เลขบัญชีธนาคาร ส่วนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล คือ ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรวบรวม หรือเปิดเผยข้อมูลจะเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนก็ได้ มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้กับข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA คืออะไร? เกี่ยวข้องกับทุกคนอย่างไร, 2564) การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ หรือเปิดเผยโดยชอบด้วยกฎหมาย เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม หรือเปิดเผยข้อมูล ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีแบบหรือข้อความที่เข้าใจง่ายและไม่เป็นการหลอกลวงให้เจ้าของข้อมูลเข้าใจวัตถุประสงค์ในการให้ความยินยอม และเจ้าของข้อมูลจะถอนความยินยอมเมื่อใดก็ได้ และเป็นไปโดยง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมาย หรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล แต่การถอนความยินยอมไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้ให้ความยินยอมไปแล้วแต่อย่างใด และตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้ (พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562, 2562)

1. การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น
2. การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางการเมือง การรักษาความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
3. การเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม งานวรรณกรรม หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ
4. สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา ซึ่งเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาตามหน้าที่

5. การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาตี การบังคับ และการวางทรัพย์ รวมถึงการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

6. การดำเนินการเกี่ยวกับบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจ ข้อมูลเครดิต

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น สามารถจำแนกข้อมูลออกเป็นสองกรณี คือ ข้อมูลส่วนบุคคลประเภทข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อนกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดการคุ้มครองตามกฎหมาย ได้ดังนี้

ข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อทางศาสนา พฤติกรรมการเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ เช่น รูปภาพใบหน้า ลายนิ้วมือ ข้อมูลสแกนม่านตา ข้อมูลอัตลักษณ์ทางเสียง ถือเป็นข้อมูลทางชีวภาพ เนื่องจากข้อมูลละเอียดอ่อนหากมีการรั่วไหลออกไปสู่สาธารณะจะก่อให้เกิดผลเสียแก่เจ้าของข้อมูลมากกว่าข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป และมีบทกำหนดโทษที่รุนแรงมากกว่าข้อมูลทั่วไปอีกด้วย เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อป้องกัน หรือระงับอันตรายต่อชีวิตร่างกายของบุคคล การดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายของมูลนิธิ สมาคม องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมของเจ้าของข้อมูล หรือเป็นการกระทำเพื่อก่อตั้งสิทธิตามกฎหมาย หรือเรียกร้องสิทธิตามกฎหมายรวมถึงการยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ด้วย (PDPA คืออะไร? เกี่ยวข้องกับทุกคนอย่างไร, 2564)

หากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป เช่น ชื่อ ที่อยู่ อีเมล เลขบัตรประชาชน หมายเลขโทรศัพท์ เลขบัญชีธนาคาร ข้อมูลทางการศึกษา รวมถึงข้อมูลทรัพย์สินของบุคคลด้วย เช่น ทะเบียนรถยนต์ โฉนดที่ดิน กฎหมายกำหนดห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล เว้นแต่เพื่อจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัย ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการป้องกันที่เหมาะสม เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตร่างกายของบุคคล เพื่อเป็นการจำเป็นต้องปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือดำเนินการตามคำขอก่อนเข้าทำสัญญา เพื่อเป็นการจำเป็นในการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือเป็นการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือเพื่อเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้นมีสิทธิเกี่ยวกับการขอเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิการขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคล และขอให้เปิดเผยที่มาของข้อมูลตนเองที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอมที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล โดยสิทธิการเข้าถึงจะต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่ขัดต่อกฎหมาย และมีสิทธิได้รับการแจ้งให้ทราบในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลก่อน หรือขณะที่มีการเก็บข้อมูลว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ทำอะไร นำไปใช้หรือส่งต่อใครบ้าง ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล สิทธิในการแก้ไขข้อมูลของเจ้าของข้อมูล เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดและเป็นปัจจุบัน โดยการแก้ไขนั้นจะต้องเป็นไปโดยสุจริต และไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย เช่น การแก้ไขที่อยู่เบอร์โทรศัพท์ที่ตนเองได้เป็นสมาชิกไว้ รวมถึงสิทธิการเพิกถอนความยินยอม

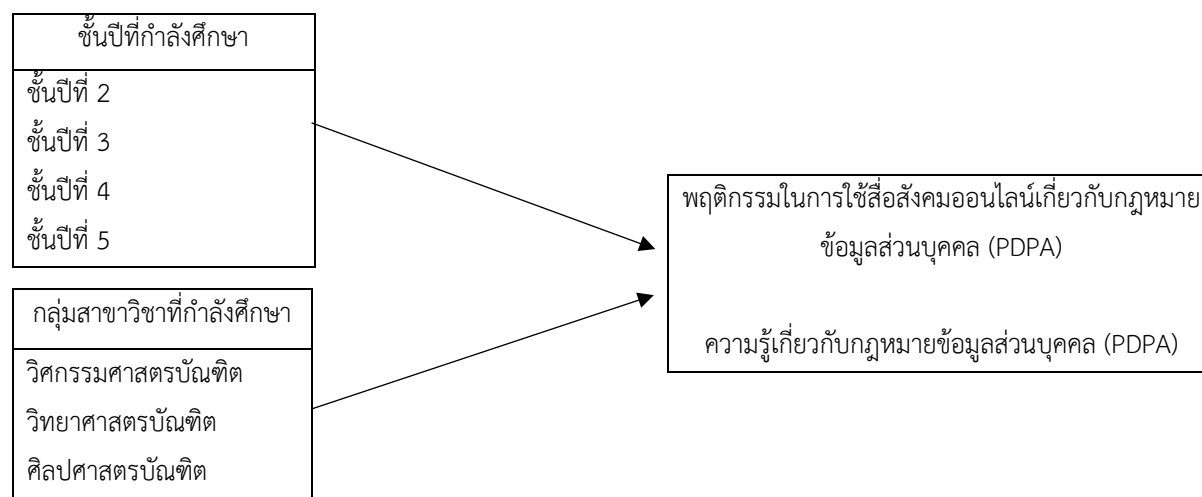
ที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้เคยให้ไว้โดยจะถอนเมื่อใดก็ได้ และเป็นไปโดยง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม โดยการยกเลิกจะต้องไม่ขัดต่อข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมทางกฎหมาย หรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้ให้ความยินยอมไปก่อนหน้านี้ และสิทธิในการขอให้ระงับการใช้ข้อมูลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิให้ผู้ควบคุมข้อมูลระงับการใช้ข้อมูลได้ ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่เกิดเปลี่ยนใจไม่ต้องการข้อมูลแล้ว หรือเปลี่ยนใจจะระงับการทำลายข้อมูลเมื่อครบกำหนดที่ต้องทำลาย เพราะมีความจำเป็นต้องนำข้อมูลไปใช้ในทางกฎหมาย หรือการใช้สิทธิเรียกร้องก็สามารถทำได้ และมีสิทธิในการขอรับและให้ออนย้ายข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลต้องการให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลรายแรกโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังผู้ควบคุมรายอื่น สามารถขอให้ผู้ควบคุมรายแรกจัดทำข้อมูลให้อ่านได้ง่ายหรือจัดทำข้อมูลในรูปแบบที่เข้าถึงได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ และโอนไปยังผู้ควบคุมอีกรายได้ ซึ่งข้อมูลที่โอนไปนั้น เจ้าของข้อมูลก็สามารถขอรับข้อมูลนั้นจากผู้ควบคุมข้อมูลรายแรกได้อีกด้วย เช่น การย้ายพนักงานจากบริษัทหนึ่งไปยังอีกบริษัทหนึ่ง พนักงานก็สามารถใช้สิทธิให้บริษัทแรกโอนย้ายข้อมูลส่วนบุคคลไปยังบริษัทที่กำลังจะย้ายไปได้ รวมถึงขอรับสำเนาข้อมูลของตนเองได้ สิทธิประการต่อมา คือ สิทธิในการขอคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถคัดค้านการเก็บรวบรวม การใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ โดยร้องขอต่อผู้ควบคุมข้อมูลเมื่อไรก็ได้ โดยร้องขอผ่านแบบฟอร์มที่ผู้ให้บริการจัดไว้ หรือติดต่อกับผู้ดูแลระบบ สำหรับมาเป็นสิทธิเกี่ยวกับการขอลบและทำลายข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีที่ข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ หรือผู้ควบคุมนำข้อมูลไปเผยแพร่ในที่สาธารณะ หรือข้อมูลนั้นสามารถเข้าถึงได้ง่าย เจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคล หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวตนได้ โดยผู้ควบคุมข้อมูลต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายและการดำเนินการนั้น และสิทธิประการสุดท้ายเป็นสิทธิในเรื่องการร้องเรียนเจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องเรียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตามกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ ถ้าผู้ควบคุมผู้ประมวลผล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุม ผู้ประมวลผล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงมีสิทธิในการเรียกค่าสินไหมทดแทนทางศาลด้วย

สำหรับความรับผิดและบทลงโทษนั้นมีทั้งความรับผิดทางแพ่ง อาญา และโทษทางปกครอง ความรับผิดทางแพ่งผู้กระทำความผิดต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ และศาลมีอำนาจชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติมได้สองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริง โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหายที่เจ้าของข้อมูลได้รับ ส่วนโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกหรือปรับ ซึ่งอัตราโทษสูงสุดกำหนดไว้ คือ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อนโดยมิชอบ หรือล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นแล้วนำไปเปิดเผยโดยมิชอบ และโทษทางปกครองเป็นลักษณะของการลงโทษอันเป็นโทษปรับในทางปกครอง เช่น การไม่แจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ โดยโทษปรับทางปกครองสูงสุดที่กฎหมายกำหนดไม่เกินห้าล้านบาท (PDPA คืออะไร? เกี่ยวข้องกับทุกคนอย่างไร, 2564)

สำหรับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนนายร้อยนั้น ได้มีการทำการศึกษาวิจัย โดยจักรารุท คงอินทร์ และคณะ (2560) พบว่า นักเรียนนายร้อยส่วนใหญ่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านโทรศัพท์มือถือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.8 โดยนักเรียนนายร้อยมีปัญหาใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด คือ Line คิดเป็นร้อยละ 98.6 Facebook คิดเป็นร้อยละ 92.8 Instagram คิดเป็นร้อยละ 80.8 YouTube คิดเป็นร้อยละ 70.1 โดยความถี่ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อสัปดาห์มากที่สุด คือ ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 78.0 และใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพูดคุยกับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.3 ใช้เพื่อติดตามข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 66.0 ใช้เพื่อติดตามเพื่อนหรือคนอื่น คิดเป็นร้อยละ 62.2 โพสต์ข้อความ รูปภาพ วิดีโอ คิดเป็นร้อยละ 49.8 ใช้เพื่อเล่นเกมส์ คิดเป็นร้อยละ 49.5 ใช้เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สนใจร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 48.8 การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีผลกระทบด้านการสื่อสารมากที่สุด รองลงมาคือ ใช้ด้านบันเทิง ด้านธุรกิจ ด้านการแสดงออกถึงตัวตน ด้านผลกระทบต่อสังคม และผลกระทบด้านเวลา ตามลำดับ

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการตอบแบบสอบถามโดยใช้ประชากร คือ นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 2-5 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,100 นาย โดยการสุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เป็นสัดส่วนตามตามชั้นปีที่กำลังศึกษา ขั้นตอนที่สอง เป็นการสุ่มอย่างง่ายในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต วิทยาศาสตร์บัณฑิต และศิลปศาสตรบัณฑิต การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง พิจารณากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Confidence Interval) โดยผู้วิจัยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน (e) $\pm 5\%$ มีจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง คือ 288 นาย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1) สร้างข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คือ ข้อคำถามความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล และข้อคำถามระดับพฤติกรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)

2) สร้างตารางโครงสร้างข้อคำถามเครื่องมือวิจัย (Table of Specification) เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และความชัดเจนของการใช้ภาษารวมไปถึงความถูกต้องและเหมาะสมของระดับการวัดตัวแปร เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและพัฒนาแบบสอบถาม

3) สร้างแบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจความถูกต้องเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) โดยผู้ตอบสามารถตอบได้เพียงคำตอบเดียวตามความเป็นจริง จำนวน 2 ข้อ และมี 1 ข้อ เป็นการเลือกตอบพร้อมระบุคำตอบตามเงื่อนไขที่กำหนด

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม (Checklist) โดยผู้ตอบสามารถตอบได้เพียงคำตอบเดียวใช้วิธี KR-20 จำนวน 10 ข้อ กำหนดการตอบ 2 ตัวเลือก คือ “ถูก” และ “ผิด” การคิดคะแนน ตอบถูกต้อง = 1 คะแนน และตอบผิด = 0 คะแนน

ตอนที่ 3 ระดับพฤติกรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale (Likert, 1932) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับตามความเป็นจริงมากที่สุด จำนวน 10 ข้อ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยการแปลความใช้หลักเกณฑ์การแปลของบุญชุม ศรีสะอาด (2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรม 4.51 – 5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมตรงกับข้อคำถามนั้นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรม 3.51 – 4.50 หมายถึง มีพฤติกรรมตรงกับข้อคำถามนั้นมาก

ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรม 2.51 – 3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมตรงกับข้อคำถามนั้นปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรม 1.51 – 2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมตรงกับข้อคำถามนั้นน้อย

ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรม 1.00 – 1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมตรงกับข้อคำถามนั้นน้อยที่สุด

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ซึ่งความเชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์ และด้านสังคมวิทยา ผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ชั้นปีที่กำลังศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา และข้อคำถามการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

ตอนที่ 2 ข้อคำถามความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม หลังจากผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ได้นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 นาย เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้วยการนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ หาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟาที่ได้จะแสดงถึงระดับความคงที่ของแบบสอบถาม โดยมีค่าระหว่าง $0 \leq \alpha \leq 1$ ค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 มาก แสดงว่า มีความเชื่อมั่นสูง โดยใช้เกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา เท่ากับ 0.70 ขึ้นไปจึงยอมรับว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้ โดยผลของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ 0.81 แสดงว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเพียงพอ สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 288 นาย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูล โดยการส่งลิงค์เพื่อทำแบบสอบถามผ่าน Google Form ซึ่งมีการชี้แจงให้ทราบถึงวิธีการในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้การตอบแบบสอบถามถูกต้อง และส่งผลต่อข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการเก็บรวบรวม ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยแยกตามแต่ละชั้นปี และแยกเป็นกลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายและสรุปผลการสำรวจที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) โดยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) โดยใช้สถิติ One-way ANOVA

ผลการวิจัย

การวิจัยได้ทำการแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และตอนที่ 2) โดยการแยกการวิเคราะห์จากนักเรียนนายร้อยแต่ละชั้นปีที่ต่างกันว่ามีความรู้ทางด้านกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์แทนความหมาย ดังนี้ M หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และ SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา และการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)

1.1 ชั้นปีที่กำลังศึกษา เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 288 นาย คือ นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 2 จำนวน 72 นาย คิดเป็นร้อยละ 25.00 นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 3 จำนวน 72 นาย คิดเป็นร้อยละ 25.00 นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 จำนวน 72 นาย คิดเป็นร้อยละ 25.00 และนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 จำนวน 72 นาย คิดเป็นร้อยละ 25.00

1.2 กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา เก็บข้อมูลในส่วนของกลุ่มสาขาวิชา แบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต มีจำนวน 96 นาย คิดเป็นร้อยละ 33.33 วิทยาศาสตร์บัณฑิต มีจำนวน 96 นาย คิดเป็นร้อยละ 33.33 และศิลปศาสตรบัณฑิต มีจำนวน 96 นาย คิดเป็นร้อยละ 33.33

1.3 การรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)

การรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) จากกลุ่มตัวอย่าง 288 นาย พบว่า มีผู้ที่เคยรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) จำนวน 118 นาย คิดเป็นร้อยละ 41 และมีผู้ที่ไม่เคยรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) จำนวน 170 นาย คิดเป็นร้อยละ 59 โดยผู้ที่เคยรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) มีแหล่งที่มาดังต่อไปนี้ 1) ข่าวสารในสื่อสังคมออนไลน์ มีจำนวน 66 นาย คิดเป็นร้อยละ 55.9 2) อาจารย์ส่วนการศึกษา รร.จปร. มีจำนวน 32 นาย คิดเป็นร้อยละ 27.1 3) ครอบครัว มีจำนวน 12 นาย คิดเป็นร้อยละ 10.2 4) ไม่ระบุแหล่งที่มา มีจำนวน 4 นาย คิดเป็นร้อยละ 3.4 5) การชี้แจงจากนายทหารปกครอง มีจำนวน 3 นาย คิดเป็นร้อยละ 2.6 และ 6) ศึกษาด้วยตนเอง มีจำนวน 1 นาย คิดเป็นร้อยละ 0.8

1.4 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)

ผลการวัดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ของนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 2-5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบคำถามถูกต้อง โดยนักเรียนนายร้อยตอบถูกต้องมากที่สุด ในข้อคำถามที่ว่า กฎหมายข้อมูลส่วนบุคคลครอบคลุมไปถึงข้อมูลเรื่อง วัน เดือน ปีเกิด เพศ และศาสนา (ตอบถูกต้อง 248 นาย คิดเป็นร้อยละ 86.10) รองลงมา คือ การถ่ายภาพติดบุคคลอื่นบนรถไฟฟ้า และนำไปเผยแพร่ผ่านเฟซบุ๊ก โดยไม่ได้ขออนุญาตจากบุคคลในภาพหรือไม่ได้รับความยินยอม เป็นการกระทำผิดกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (ตอบถูกต้อง 235 นาย คิดเป็นร้อยละ 81.60) และการนำหมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลอื่นไปแอบอ้างเป็นข้อมูลของตนเอง เป็นการกระทำผิดกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (ตอบถูกต้อง 234 นาย คิดเป็นร้อยละ 81.30) ตามลำดับ

1.5 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ของนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 2-5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างพฤติกรรมในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับมาก โดยการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสาร แสดงระดับพฤติกรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.33$, $SD = 0.82$) รองลงมาคือ การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อความบันเทิงเป็นหลัก ($M = 4.21$, $SD = 0.85$) และการนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่น เช่น รูปภาพของผู้อื่นในสื่อสังคมออนไลน์มาเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ โดยไม่ได้ขออนุญาต ($M = 2.95$, $SD = 1.43$) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ได้ตั้งสมมติฐานไว้ 4 ข้อ ดังต่อไปนี้

- 2.1 นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ไม่แตกต่างกัน
- 2.2 นักเรียนนายร้อยแต่ละกลุ่มสาขาวิชามีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ไม่แตกต่างกัน
- 2.3 นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ไม่แตกต่างกัน
- 2.4 นักเรียนนายร้อยแต่ละกลุ่มสาขาวิชา มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ขอสรุปผลตามลำดับของวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนนายร้อยมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) เพื่อการติดต่อสื่อสารมากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อความบันเทิงเป็นหลัก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) เมื่อจำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษาและกลุ่มสาขาวิชา พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 2-5 ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ไม่แตกต่างกัน และนักเรียนนายร้อยที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ของนักเรียนนายร้อยเมื่อจำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษาและกลุ่มสาขาวิชา พบว่า ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ของนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 2-5 ไม่แตกต่างกัน และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ของนักเรียนนายร้อยที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผลจากการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) มีประเด็นการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากมีความสะดวกสบาย มีความรวดเร็ว และตอบสนองต่อความต้องการต่าง ๆ ให้กับผู้ใช้งานได้อย่างไม่จำกัด สามารถสังเกตได้จากข้อคำถามที่ว่า ท่านมีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวันเกือบทุกวัน ที่นักเรียนนายร้อยจำนวนร้อยละ 39.40 มีพฤติกรรมที่อยู่ใน

ระดับมาก และรองลงมาคือ ร้อยละ 39.20 พฤติกรรมที่อยู่ในระดับมากที่สุด และจากข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสาร พบว่า นักเรียนนายร้อยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.70 และการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อความบันเทิง พบว่า นักเรียนนายร้อยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมอยู่ในระดับที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.80 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประมา ศาสตรารุจิ (2565) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้เครื่องมือและสื่อสังคมออนไลน์ในช่วงภาวะวิกฤติ ผลการวิจัยประชาชนมีพฤติกรรมการใช้เครื่องมือและสื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวันเพื่อสำหรับ โพสต์รูป หรือแชร์กิจกรรมต่าง ๆ ของตนเองให้บุคคลอื่นได้รับทราบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิษญาวิ คณะพล (2553) ที่ได้ศึกษาทัศนคติการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ กรณีศึกษา: นักศึกษาและบุคลากรวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากให้ความสำคัญกับสังคมออนไลน์เพราะเป็นช่องทางที่เปิดกว้าง เป็นเครื่องมือให้ผู้คนได้แสดงความคิดเห็นได้ในหลากหลายแง่มุม สามารถค้นหาข้อมูลและตอบสนองความต้องการได้ง่าย และสามารถโต้ตอบสื่อสารกันโดยอิสระ ติดตามข่าวสารที่สนใจและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมาย ข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ผลการวิจัยพบว่า ชั้นปีที่กำลังศึกษาและสาขาที่นักเรียนนายร้อยศึกษาอยู่ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เนื่องจากนักเรียนได้ร้อยละทุกคนได้รับรู้ข่าวสารรวมถึงความรู้การใช้อุปกรณ์สื่อสารอย่างเท่าเทียมกัน และอาจมีการส่งข้อมูลเหล่านั้นในกลุ่มนักเรียนนายร้อยในชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่และในสาขาที่เรียนร่วมกันอีกด้วย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ จันจิรา ขวัญแก้ว (2561) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างเหมาะสมสูงกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะช่วงระดับวัยของนักเรียนนายร้อยนั้นมีอายุอยู่ในช่วง 18-24 ปี ซึ่งเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่า ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างจากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา จึงส่งผลให้ผลการวิจัยไม่เกิดความแตกต่างกันในระดับของพฤติกรรมที่แสดงออกมา อีกทั้งนักเรียนนายร้อยที่ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 41 ที่เคยรับรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งถือว่ามีจำนวนเกือบครึ่งของจำนวนนักเรียนนายร้อยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มีการรับรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคลมาก่อน จึงมีความระมัดระวังในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อป้องกันตนเองไม่ให้เกิดการละเมิดบุคคลอื่น

2.3 เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ของนักเรียนนายร้อย ผลการวิจัยพบว่า ชั้นปีที่กำลังศึกษาไม่ส่งผลต่อระดับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนนายร้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนนายร้อยทุกคนมีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เป็นประจำทุกวัน และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด สังเกตได้จากข้อคำถามว่า ท่านมีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวันเกือบทุกวันที่นักเรียนนายร้อยตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 39.40 และ 39.20 ตามลำดับ ทำให้การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ในแต่ละวัน นักเรียนนายร้อยได้รับประสบการณ์ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกักฎหมาย ข้อมูลส่วนบุคคลดูได้จากการตอบแบบสอบถามที่ถามถึงช่องทางของการรับรู้ ที่นักเรียนนายร้อยตอบ

แบบสอบถามมา พบว่า ช่องทางการรับรู้ที่มากที่สุดคือ ข่าวสารในสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีจำนวนร้อยละ 55.93 ส่งผลให้นักเรียนนายร้อยมีความรู้พื้นฐานติดตัวในเรื่องนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลชนก วงศ์สวัสดิ์ และ วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2563) ที่ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรทางด้านระดับการศึกษา และช่องทางรับข่าวสาร ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่พบและการนำผลการวิจัยไปใช้ จากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล เมื่อจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาและกลุ่มสาขาวิชานั้นมีความแตกต่างกัน ทำให้สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนนายร้อยมีพื้นฐานความรู้และพฤติกรรมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยในปัจจุบันที่สื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ โดยนักเรียนนายร้อยทุกคนมีความจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เกิดการกระทำผิดกฎหมายต่อบุคคลอื่น ดังนั้น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ควรจัดให้นักเรียนนายร้อยได้มีการศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล โดยการบรรจุในหลักสูตรการเรียน เช่น วิชาเรียนรวม วิชาเลือกเสรี หรือการบรรยายพิเศษต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่คาดว่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) เช่น ความคาดหวังในเกรดเฉลี่ย ความคาดหวังในเหล่าที่ต้องการรับราชการ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับระเบียบปฏิบัติประจำของนักเรียนนายร้อย การศึกษาของนักเรียนนายร้อย และแนวทางการรับราชการต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้

พฤติกรรมของนักเรียนนายร้อยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) เพื่อการติดต่อสื่อสารมากที่สุด โดยพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนในแต่ละชั้นปีและในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาไม่มีความแตกต่างกัน เช่นเดียวกับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ของนักเรียนนายร้อยแต่ละชั้นปีและในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาก็ไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กมลชนก วงศ์สวัสดิ์ และ วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2563). งานวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จันจิรา ขวัญแก้ว. (2561). งานวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างเหมาะสมของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมืองสงขลา จังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- จักราวุธ คงอินทร์, จารุเดช สระแก้ว, สฤณี การกุลกิจ, ศุภกฤต ชูยัง, และ ธิตวัฒน์ มานะชัยทรัพย์. (2560). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนนายร้อย (*Cadets' Social Network Usage Behaviors*). โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประมา ศาสตรารุจิ. (2565). รูปแบบการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสังคมออนไลน์เพื่อรองรับการดำเนินชีวิตในภาวะวิกฤติ. *วารสารศิลปการจัดการ*, 6(2), 679.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562. (2562, 27 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนที่ 69 ก. หน้า 52-95.
- พิชญาวี คณะพล. (2553). งานวิจัยเรื่อง การศึกษาทัศนคติการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์กรณีศึกษา: นักศึกษาและบุคลากรวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จ.เพชรบูรณ์. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- PDPA คืออะไร? เกี่ยวข้องกับทุกคนอย่างไร. (2564, 24 พฤษภาคม). *t-reg.co*. <https://t-reg.co/blog/t-reg-knowledge/what-is-pdpa/>
- Likert, R. (1932). *A Technique for the Measurement of Attitudes*. Archives of Psychology.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an Introductory Analysis*. Harper & Row.